

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R.P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, De Oratione
Mentali Et Mysteriorvm Vitae D.N. Iesv Christi &
benedictae Matris eius meditatione**

Arias, Francisco

Coloniae Agrippinae, 1616

Cap. III. Remotè ad eandem valet interior recollectio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48934)

CAP. III.

Alia proponitur ratio, remotius ad orationem animam disponens, ipsa scilicet interior collectio.

VTI seruum Dei, quò benè orationem instituat, necesse est & culpas omnes fugere, & occupationes ac prauos inordinatosque affectus & scrupulos derelinquere, vti iam dixi: ita quoque imprimis opus est, cor ab inutilibus vanisque cogitationibus liberum præstare, & bonis sanctisque ipsum occupare. Tam viuax namque cordis nostri natura est, vt perpetuo continuoque in motu sit, semper aliquid voluens & cogitans: hinc si, laxando habenas libertatemque indulgendo quocunque ferri ipsum permiserimus, confestim terrena cogitat, adque indecentia malaque imaginanda se conuertit: quare bona vt cogitet, operã demus oportet. Cùm autem bonorum omnium optimum ac potissimum sit Deus, de Deo diuinisque vt cogitet satagamus.

I.
do-
psa
o-
sse
&
a-
e-
ue
us
m
m
r-
o
a-
i,
i-
n
a
e
-
.
-
e
-
.
DE ORAT. MENTALI. 27

mus. Atque hoc demum est recolle-
ctum habere cor, dum scilicet bonis
cogitationibus distinetur, præser-
tim memoriâ Dei, illius semper re-
cordando, ipsumque velut præsen-
tem, aut intrâ nos agentem confide-
rando intuendoque. Et sanè dignissi-
mum & æquissimum est, vt quis me-
minerit amici benefactorisque, iux-
ta id Ecclesiastici consilium: *Non Eccle. 37.*

*obliuiscaris amici tui in animo tuo, &
non immemor sis illius in operibus tuis.*

Si amici, qui aliquando beneficus in
nos fuit, sæpius recordari debemus;
Dei, qui nunquã nõ benefacit nobis,
quiq; singul s tũ diei, tũ noctis mo-
mentis vitam cõseruat, & innumera
partim in corpus, partim in animã
beneficia cõfert, vt sēper perpetuo-
que reminiscamur multo sanè est æ-
quius. Quàm porrò hoc iustũ est, &
iuri naturali, diuino & humano cõ-
forme, Dei semper, aut saltem sæpe-
numero meminisse, vt qui assiduò
nos amet & benefaciat. Vnde nõ in-
scitè Ambrosius, Non satis est, intel-
lectum nostrum Deo occupemus;

*Lib. de hu-
man. di-
gnit. ca. 2.*

ipsum

22 FRANC. ARIAS CAP. III.
ipsum cognoscendo, ei que creden-
do, nisi simul & voluntatem exerce-
amus, qua diligamus: Et ne quidem
duo hæc sufficiunt, nisi simul & me-
moriã, semper & continuò eius-
dem recordantes. Nam vt nullum
est temporis momentum, quo diui-
na bonitate & misericordia homo
non gaudeat; ita nullum sit oportet,
quo Dei sui non reminiscatur, eum-
que ob accepta ab eo beneficia non
recolat.

Dupliciter autem sanctum hoc
memoriã Dei, eiusque semper me-
moriã, vel ante se, vel intra se tenen-
di exercitium vsurpare homo po-
test: primò considerando, Deum, om-
nia quæ creaturæ operantur, per
ipsas operari, omnia ad Deum refe-
rendo, & ab ipso singula recipien-
do. Si quando illi cibus sapor & sa-
tiat, aqua sitim pellit, sol illuminat,
ignis calefacit, & vestis tegit, confi-
deret statim, Deum esse à quo is de-
scendat sapor, qui satiet, qui sitim
restinguat, qui lucem concedat, ca-
lefaciat & tegat. Certum quippe
est,

DE ORAT. MENTALI. 23

est, creaturæ operationem, etsi creaturæ ipsius opus sit, multo tamen sine comparatione, magis proprium id esse opus Dei, qui omnium causarum prima, quam creaturæ, quæ non nisi causa secunda, ac velut ipsius instrumentum.

Si quis viator, opulenti cuiusdam hospitio exceptus esset, & famuli domini iussu, deque eiusdem facultatibus, hic illi de veste, ille de cōmeatu viaticoque, vnus de equo, de pecunia alter prospiceret, quò reliquum itineris perficeret; ac tum quis ab hoc peteret, quis illi hæc omnia dedisset; non ab hoc aut illo seruo sibi data diceret, nec eorum nomina interponeret; verum palàm & publicè testaretur, Talis me vir ac dominus veste donauit, lautè excepit, ac liberalissimè de omnibus mihi prouidit. Ipsæ porrò creaturæ longè amplius à Deo dependent quàm à domino famuli: neque enim bona famulorum dominus curat aut cōseruat, uti Deus, qui creaturas suas assiduò ruetur & conseruat, ut sine
diuinæ

24 FRANC. ARIAS CAP. III.

diuinę illius maiestatis nutu ne moueri quidem queant. AEquum igitur est, soli Deo vt attribuamus omnia bona creaturarum opera, & singula quę ab ijsdem beneficia accipimus: consideremus, per illum nos eadem habere, ipsum & corde agnoscendo, & ore cōfitendo. Si proximus verbo aliquo nos salutari est consolatus, si vicinus contulit beneficium, si quod à consanguineo munus accepimus, statim ad causam primam, quę bonam hęc voluntatem ijs dedit, quę- que linguam simul & manus mouit confugientes dicamus, Deus me est consolatus, hoc mihi Deus beneficium contulit, hoc ipse me munere donauit. Ipsum & circa alia, quę à quacumque creatura accipimus bona, faciamus oportet; atq; ita singulę nobis creaturę velut præcones erunt & excitatrices, quę Dei assiduò nobis memoriam refricent, sine vilo eius, quam hominibus ob accepta beneficia debemus, recognitionis præiudicio. Vult enim Deus & illis nos gratias agere.

Alius,

DE ORAT. MENTALI. 25

Alius, quo Deum sibi velut præsentem semper homo habere, & semper eiusdem recordari potest modus, paulò spiritualior est, & meliùs exercitatis, ac Deum non in operibus & effectibus (vti iam diximus) sed in seipso & propria substantia præsentem contemplari valentibus proprius. Cauendum tamen, ne quis illum sibi talis aut talis magnitudinis in imaginatione repræsentet, aliquem illi colorẽ, aut similes qualitates affingendo. In Deo enim qui corporis expers, purissimus est spiritus, infinitis donatus perfectionibus, nihil est eorum, quæ in creaturis corpore donatis contemplamur. Sed intellectu & memoria intellectuali proponendum menti esse quoddam infinitum, bonitas, pulchritudo inenarrabilis, maiestas & magnitudo spiritualis infinita. Atque vt piscis in medio natans æquore semper aquam intuetur, & quodcumque in latus se vertat, eadem se circumdatum cernit, ita nos intellectus oculo Deum semper nobis

B

quau-

26 FRANC. ARIAS CAP. III.
quantum fieri potest, representemus
eumque continuo videamus & con-
templemur: quamcumque enim
in partem vertamur, semper Deo
cincti sumus, ut qui ubiuis sit, & non
modò exterius, sed etiam intra nos
ipso, intra corpus, & animæ nostræ
substantiam. Hic scilicet Deus nobis
est interior, quã ipsi nobis. Quem-
admodum ergo oculos corporeos
attollimus, quò attentè aliquam
crucifixi Saluatoris imaginem con-
templemur, quam semper præsen-
tem in cubiculo habemus, & viden-
mus, quomodo ipsa vicissim imago
oculos in nos conuersos habeat; ita
quoque oculi animæ, ad Deum sem-
per nobis præsentem contemplan-
dum, & videndum, quo nos ille mo-
do perpetuò consideret, ne momen-
to quidem oculos suos à nobis auer-
tendo, attollendi sunt. Notandum
verò, hunc Dei conspectum & me-
moriã, quod intellectus nostri o-
pus est, affectu & voluntatis deside-
riò stipari debere, ut illum præsen-
tem contemplando, ipsum simul
etiam

DE ORAT. MENTALI. 27

etiam desideremus, & familiariter cum ipso agamus, infinitæ eius bonitati vrgentissimas maximasque necessitates nostras proponendo, & humiliter ad easdem tollendas remedia postulando. Neque autem opus est, hic linguã loqui, at ex corde illi dicamus oportet, Quàm me ah Domine segnem & frigidum in te amando comperio, sanctum, obsecro, tuum amorem mihi concede, coelesti amore tuo totum me succende, atque omnem animæ capacitatem diuino amore reple, nihil vt præter te diligam, aut si quid aliud amem, id solum propter te. Ah quã in vero meo bono cognoscendo cæcutio & erro! quàm in eodem sum prosequendo infirmus! In omnibus me voluntatem tuam edoce, & in omnibus & vbiq; eiusdem complendæ robur concede. omnipotenti tua manu me sustenta, ne fortè cadens peream. Ecquando Domine suavi atque arcto perfecti amoris vinculo tibi totus coniar?

Hæc aliaque huiusmodi, prout

B 2

com-

communicare visum Deo, dicat anima oportet, dum Dei se praesentia sistit, idq; ex intimo cordis affectu, accedentibus ingeminatis suspirijs & gemitibus ex profundo cordis prorumpentibus. Si autem sanctum hoc Dei inuocandi intra se exercitium attentè, diligenterque continuerit, similibus affectibus & internis desiderijs eum inde colliget fructum, vt (teste Dionysio Charthufiano) breui animam in melius mutatam, & singularè quendam mundi contemptum, & feruentem erga Deum affectum percepturus sit.

*Lib. 1. con-
temp. mū
di c. 25.*

Quidquid autem hic diximus, clam in animo peragatur oportet, sine vlllo corporis motu aut exterioris vocis signo; at ita, vt quamuis cū hominibus quis agat & loquatur, nemo foris cum Deo illū intus agere percipiat. Idem quoque exercitium omni tempore & loco vsurpari potest, etiam in publicum prodeundo, aut opus aliquod externum agendo, scribendo, legendo, imò & cum alijs loquendo, aut loquentibus aures
accom-

DE ORAT. MENTALI. 29

accommodando. Nam sicut inter-
 num est exercitium, & intellectus
 noster ac voluntas promptissima, ac
 celerrima sit, à nullo exteriori im-
 pediri potest, quin sæpius singulis
 horis, imò horæ quadrantibus, cor
 Deum versus, eo quo dixi modo, su-
 stollat. Sanctorum autem omnium
 praxis & experientia, qui vbiq; ac
 semper Deum sibi præsentem, ea qua
 dixi ratione, imò per actualem quã-
 dam vnionem, multo excellentio-
 rem & mirabiliorem habuere nos
 docet, quàm dulce ac facile hocce
 Dei gratia redditum sit, & donum
 esse, declarat, quod omnibus conce-
 dit Deus ex animo ipsum procuran-
 tibus. Porro sancto hoc exercitio a-
 nima semper recollecta introrsum
 est, & si quando orationi vacare de-
 bet, cor ritè dispositum, & à distra-
 ctionibus liberum reperit, quò cõ-
 modè & maximo cum fructu diui-
 na meditari & contemplari valeat.
 Testis sit magnus Basilius, qui inter-
 rogatus quo anima semper collecta
 esse possit modo, ne in vanas & inu-

*In regulis
 breu. inter-
 rogat 306.*

B 3 tiles

III.
 cat a-
 entia
 ectu,
 pirijs
 ordis
 etum
 erci-
 onti-
 ter-
 fru-
 thu-
 mu-
 an-
 erga
 nus,
 ret,
 rio-
 s cū
 tar,
 gere
 um
 po-
 do,
 do,
 lijs
 res
 n-

riles cogitationes distrahatur; re-
 spondet, si faciat, quod se fecisse te-
 statur Psalmographus, *Quoniam*
miserericordia tua ante oculos meos est,
 & alio loco, *Oculi mei semper ad*
Dominum: Hinc & Abbas Isaac de
 debita ad orationem dispositione
 agens, ait: Quales in oratione esse
 desideramus, tales ante ipsam esse
 studeamus. Docere vult, eam semper
 & ubique mentis nobis pacem &
 internam tranquillitatem procu-
 randam, quam tempore orationis
 sentire cupimus. Quocirca, aiebat
 idem, omnem à nobis curam & ni-
 miam rerum ac negotiorum terre-
 norum sollicitudinem propellamus
 ac verba otiosa, risus & sermones
 vanos fugiamus necesse est. Quid-
 quid enim ante orationem agitatur &
 tractatur animus, illi, dum orationi
 incumbit, obijcitur. Hic scilicet
 verba otiosa in memoriam redeunt,
 & quæ referre pudet; hic risus & lu-
 drica, quæ diximus, aut cum volu-
 ptate audijmus, occurrunt. Quapro-
 pter ante orationem fugienda ea,
 quæ

Psalm 15.

Psalm 24.

Casian

collat 9.

c.2.

DE ORAT. MENTALI. 31

quæ eiusdē tempore sentire aut habere nolumus. Hęc magni illius viri, digna quæ maturè expendantur, & diligenter executioni mandentur, sunt verba. Etsi autem hocce Dei præsentia exercitio, cordisque ad ipsum elatione, ritè orandi, vti diximus, gratiam consequamur: non hanc tamen solum hinc fructum colligimus: quippe ad eò dignum, admirabile; eiusque est efficaciam, succurrente scilicet Dei gratia, vt animam in Dei metu ac reuerentia foueat ac cõseruet. Quomodo enim Deum verebitur, ac colet anima illa quæ perpetuò eum sibi semper præsentem fingit? Quomodo non omnia peccata, etiam minima fugiet is, qui se à Deo semper inspicere cogitat, quò vel benefactis mercedem attribuat, aut quod agat malum, dignis puniat supplicijs? Per hoc autem exercitium fit, vt serui Dei anima semper læta & solatijs plena sit: quippe Deum præsentem contemplan, in ipso non modò aduersus vniuersa mala remedium, sed & quæ

32 FRANC. ARIAS CAP. III.

Serm. 12. optare queat, reperit bona. Nihil si-
quidem est, inquit S. Dæotheus,
quod animam ita recreet atque cō-
foletur, quam perpetua Dei memo-
ria; ut Psaltes ipse testatur, dicens,
Psal 76. *Memor sui Dei, & delectatus sum.* De
hoc & reliquis ad sanctum hoc ex-
ercitium spectantibus plura dice-
mus in exercitio de præsentia Dei.
Notandum autem, ad ordinariam
hanc recollectionem habendam &
conseruandam imprimis exercitium
huius sancti rosarij conducere: nam
quotidie quis hæc mysteria recogitans
facile singulis diei horis &
momentis illorum recordari, de ijs-
dem cogitare, & Christum modò in
hoc vitæ eius, modò in illo passio-
nis mysterio præsentem poterit in-
tueri. Et sicut cor, per affectus, de-
sideria & colloquia ad diuinitatis
eius præsentiam esse diximus si stol-
lendum, ipsum & sacratissimam
eius humanitatem in quopiam
mysterio præsentem co-
gitando facere pos-
sumus.

CA-